

Statsministerens kontor / SMKE-post: postmottak@smk.dep.no**Kultur- og likestillingsdepartementet / KUD**E-post: postmottak@kud.dep.no

Asker, 31. juli 2022

*Deres ref.: Sak 22/2455-7 hos KUD, og Sak 21/2374-5 hos SMK***REGJERINGENS BEKLAGELSE OG UNNSKYLDNING 20. APRIL 2022**

Det vises til brev 8. juli 2022 fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Brevet svarer på brev 30. mai 2022 fra Verdialliansen til SMK og KUD vedr. regjeringens beklagelse og unnskyldning for § 213 i straffeloven 1902 og domfellelse av 119 menn etter denne paragrafen i perioden 1902 – 1950. KUD bekrefter at fremstillingen av de 119 dommene var upresis og at dette derfor er rettet opp.

Tross erkjennelse og rettelse er regjeringens fremstilling av § 213 og de 119 dommene upresis:

- Pressemeldingen og talen 20. april 2022 fikk bred dekning i media. Regjeringens fremstilling er også grunnlag for «*Skeivt kulturår 2022*». Korrigering av opprinnelig pressemelding og etterordet til statsministerens tale bør derfor gjøres kjent på en mer aktiv måte.
- Det fremgår ikke av pressemeldingen at den er rettet. Den har fortsatt dato 20. april 2020. Det bør fremgå at det er foretatt rettelse ved en tekstlinje med f.eks. «*oppdatert - dato*».
- Statsministerens tale er tillagt et presiserende etterord. Det er ikke datert når publiseringen av tillegget er foretatt etter 20. april 2022. Dette bør fremgå med en tekstlinje tilsvarende foreslått til pressemeldingen, f.eks. med «*oppdatert - dato*».
- Pressemeldingen og statsministerens tale er endret med følgende nye tekst og etterord:

«Mellom 1902 og 1950 ble 119 menn i Norge dømt etter denne paragrafen, i de fleste tilfellene for å ha hatt seksuell omgang med en annen mann».

Regjeringen må altså forstås dithen at de fleste av de 119 dommene hadde bakgrunn i likeverdig og samtykkende seksuell omgang. Dette er ikke dokumentert.

Dersom menn ble dømt for seksuell omgang med en annen mann i likeverdige og samtykkende forhold, så burde dette vært bekreftet ved rettspraksis der begge parter i relasjonen ble dømt.

Av det materialet vi kjenner til hadde samtlige 119 dommer bakgrunn § 213 andre og/eller tredje ledd. Dommer etter tredje ledd i forhold hvor homofile hadde annen lavalder enn heterofile, ville også i dag møtt reaksjoner, kanskje ikke etter straffeloven, men fordi dette var saker der forskjell i makt og alder var blitt utnyttet av den sterke parten i forholdet til å oppnå seksuell omgang.

De 119 dommene gjaldt dermed forhold som fortsatt straffes etter straffeloven, dyrevelferdsloven, eller blir sanksjonert grunnet brudd på samfunnets normer («*me too*»). Alle sakene hadde fornærmet part. Regjeringen har unnskyldt de fleste dommene, og må evt. dokumentere at vår forståelse er feil.

Argumentene før 1972 for å oppheve § 213 viste ikke til rettspraksis, men at ordlyden i paragrafens første ledd var diskriminerende. Det var tvert imot et vesentlig poeng at første ledd var sovende.

Regjeringen bekrefter at det ikke er foretatt noen gjennomgang eller vurdering av hver enkelt domfellelse, men hevder likevel at det er grunn til å unnskyldde de fleste av de 119 dommene på tross av at ingen av disse dommene, så langt vi vet, begrunnet kravet om å oppheve paragrafen.

På tross av regjeringens rettelse hevder regjeringen fortsatt at flertallet av dommene kun handlet om den dømte mannens seksuelle omgang med en annen mann, altså avgrenset til § 213 første ledd.

Riksadvokaten og Domstoladministrasjonen ivaretar hhv påtalemyndighetens og domstolenes uavhengighet. Verdialliansen har derfor anmodet begge instanser om innsyn i to spørsmål:

1) Ble Riksadvokaten og/eller Domstoladministrasjonen konsultert av regjeringen før beklagelsen og unnskyldningen ble offentliggjort 20. april 2022? 2) Slutter Riksadvokaten og Domstoladministrasjonen seg til regjeringens beklagelse og unnskyldning?

Riksadvokaten bekrefter 21. juli 2022 at påtalemyndigheten ikke ble konsultert før § 213 og de 119 dommene ble beklaget og unnskyldt. Regjeringens beklagelse og unnskyldning kommenteres ikke.

Domstoladministrasjonen har fortsatt ikke svart.

På denne bakgrunn er vår vurdering:

- 1. Unnskyldningen av 119 dommer vurderes fortsatt ikke tilfredsstillende rettet, verken i pressemeldingen eller i det presiserende etterordet som er lagt til statsministerens tale.**
- 2. Regjeringen må vise til grunnlaget for å hevde at de fleste av de 119 mennene ble dømt for seksuell omgang med en annen mann, altså at dommen var avgrenset til § 213 første ledd?**

Med vennlig hilsen
VERDIALLIANSEN

Jan Harsem
daglig leder / for styret

KOPI:

- Statsministerens kontor
- Riksadvokatembetet
- Domstoladministrasjonen

VEDLEGG:

- Brev fra KUD 8. juli 2022
- Brev fra Riksadvokatens 21. juli 2022

Verdialliansen er en medlemsorganisasjon for personer og organisasjoner. Formålet er å fremme og forsvare kristne verdier i samfunnet. Verdialliansen skal også fremme og forsvare kristen tro, identitet og verdigrunnlag som legitimt og beskyttet av menneskerettighetenes diskrimineringsvern.

VERDIALLIANSEN

[nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier](#)

ORG.NR.: 913 714 547

POST: Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.verdialliansen.no / **FACEBOOK:** <https://www.facebook.com/verdialliansen>

EPOST: post@verdialliansen.no / **TLF.:** 95 77 11 99

DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Verdialliansen

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2455-7

8. juli 2022

Henvendelse om straffeloven § 213 og beklagelse

Kultur- og likestillingsdepartementet viser til Verdialliansens henvendelse knyttet til regjeringens beklagelse for straffeloven § 213, og flere spørsmål om henvisningen til 119 domfellelser i denne forbindelsen.

Regjeringens offisielle beklagelse gjaldt bestemmelsen i straffeloven § 213 som kriminaliserte homoseksualitet og at homofile ble straffeforfulgt av norske myndigheter. Henvisningen til domfellelsene av 119 menn i perioden 1902 - 1950 var ment som en illustrasjon på straffebestemmelsen som kriminaliserte sex mellom menn. I ettertid ser vi at bruken av antallet 119 dommer ble upresist og har derfor rettet dette opp. Nå framgår det at bestemmelsen som kriminaliserte sex mellom menn i straffelovens paragraf § 213 førte til at mange menn ble kriminalisert og straffet for kjærlighetslivet sitt. Regjeringen har ikke foretatt noen gjennomgang eller vurdering av hver enkelt domfellelse i de 119 sakene som det opprinnelig ble vist til.

Med hilsen

Elisabeth Lier Haugseth (e.f.)
ekspedisjonssjef

Juliet Namuli Birabwa Haveland
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 866

Avdeling
Avdeling for
likestilling,
diskriminering og
internasjonale saker

Saksbehandler
Juliet Namuli
Birabwa Haveland
22 24 25 42

RIKSADVOKATEN

Verdialliansen
Jan Harsem

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

22/1109 - 3 / ABS021

21.07.2022

Deres henvendelse til Riksadvokatembetet

Det vises til Deres likelydende henvendelse til Riksadvokatembetet og Domstolsadministrasjonen 3. juni 2022, og purring mottatt her 21. juni, vedrørende regjeringens uttalelse 20. april 2022 der det beklages at skeive ble kriminalisert og straffeforfulgt av norske myndigheter.

I brevet spørres det om riksadvokaten ble konsultert før regjeringens uttalelse 20. april 2022. Etter undersøkelser i vårt arkivsystem kan undertegnede ikke se at det er tilfelle.

Vi har ikke ytterligere kommentarer til Deres skriv.

Alf Butenschøn Skre
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur